

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ

22 жовтня 2020 р.

№ 44 -рк

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

Розглянувши подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції № 127-01/336-п від 26.08.2020 за ознаками порушення товариством з обмеженою відповідальністю спільне Українсько-Польське підприємство «Вінсо Індастріс Україна» (м. Львів, ідентифікаційний код юридичної особи 41764021) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, Антимонопольний комітет України

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

(1) Дії товариства з обмеженою відповідальністю спільне Українсько-Польське підприємство «Вінсо Індастріс Україна» (м. Львів, ідентифікаційний код юридичної особи 41764021) (далі – ТОВ СП «Вінсо Індастріс Україна», Товариство) з поширення відомостей щодо здатності знищення бактерій та вірусів у маркуванні продукції – антисептик для рук та шкіри у асортименті, що містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

(2) Основним видом діяльності ТОВ СП «Вінсо Індастріс Україна», згідно з класифікацією видів економічної діяльності, є виробництво мила та мийних засобів, засобів для чищення та полірування (код КВЕД 20.41); виробництво парфумерних та косметичних засобів (код КВЕД 20.42). Отже, Товариство у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

(3) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

(4) Дорученням Голови Комітету від 23.03.2020 № 13-01/278 органи Комітету було уповноважено здійснювати періодичний моніторинг рекламних матеріалів лікарських засобів, методів профілактики тощо. Метою таких дій є: недопущення поширення на території території України інформації, що вводить в оману, в умовах пандемії коронавірусу COVID-19; виявлення та припинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, у сфері поширення інформації,

пов'язаної з лікуванням та / або профілактикою захворювань, викликаних коронавірусом COVID-19, що поширюється на території України.

- (5) У рамках зазначених вище заходів, урахувавши наявність численних відомостей щодо продукції немедичного призначення, як то антибактеріальних, антисептичних спреїв, розчинів, серветок, гелів та інших засобів, які прямо чи опосередковано вказують на здатність такої продукції знищувати бактерії та віруси, на офіційному веб-сайті Комітету 02.04.2020 було розміщено інформацію¹ про застереження суб'єктів господарювання щодо поширення неправдивої, неповної або неточної інформації про антисептичні чи дезінфекційні властивості спреїв, розчинів, гелів, серветок та інших засобів, зокрема про їхню здатність знищувати мікроорганізми, з метою привабливості споживачів.
- (6) Зазначене посилання містить попередження виробників щодо поширення інформації (на упаковках, етикетках, в рекламі, інформаційних повідомленнях тощо), що вводить в оману споживачів, якою, у тому числі, може вважатися повідомлення щодо властивостей засобу за відсутності належного обґрунтування таких повідомлень як знешкодження бактерій у певній кількості (95 %, 99 %, 99,9 % тощо).
- (7) З урахуванням вказаного та в рамках здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, органами Комітету з відкритих джерел інформації було виявлено факт реалізації продукції – антисептик для дезінфекції рук «Aloe Vera» (далі – Продукція) виробництва ТОВ СП «Вінсо Індастріс Україна». Продукція має такий зовнішній вигляд (фотокопія 1):

Фотокопія 1

- (8) Отже, лицьова етикетка Продукції містить такі повідомлення: «антисептик», «для дезінфекції рук», «знищує до 99% бактерій».

¹ АМКУ закликає виробників не називати свої засоби антисептичними чи дезінфекційними без достатніх підстав [Антимонопольний комітет України]: <https://amku.gov.ua/news/amku-zaklikaye-virobnikiv-ne-nazivati-svoyi-zasobi-antiseptichnimi-chi-dezinfekciijnimi-bez-dostatnih-pidstav>

- (9) У зв'язку із вказаним Товариству було направлено вимогу державного уповноваженого Комітету від 04.05.2020 № 127-29/04-6529 (далі – Вимога) про надання інформації, зокрема, щодо підстав для розміщення вказаної інформації.
- (10) Листом від 29.05.2020 № 20/05-03 (вх. № 8-04/6913 від 01.06.2020) (далі – Лист) Товариство надало відповідь на Вимогу, зазначивши таке.
- (11) ТОВ СП «Вінсо Індастріс Україна» несе відповідальність за інформацію, зазначену у маркуванні Продукції.
- (12) Продукція виробляється у відповідності із ТУУ 20.4-41764021-002:2020, фасується у ємності від 75 мл до 5 л.
- (13) У господарський обіг Продукцію введено з березня 2020 року.
- (14) Склад Продукції є таким: вода (28,3 %); 2 % перекис водню (0,2 %); ізопропіловий спирт (7,5 %); етиловий спирт денатурований (62,5 %); гліцерин (1,45 %); гель алое вера (0,005 %).
- (15) На підтвердження інформації щодо споживчих властивостей Продукції, зазначених у її маркуванні, Товариством надано такі документи: висновок Державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 18.03.2020 № 12.2-18-1/5587, погоджене ТУУ 20.4-41764021-002:2020 висновком Державної санітарно-епідеміологічної експертизи від 19.03.2020 № 12.2-18-2/5647, протокол випробувань Продукції від 06.04.2020, здійснений на замовлення Товариства Науково-дослідним інститутом епідеміології та гігієни Львівського Національного медичного Університету ім. Д. Галицького (далі – Протокол випробувань).
- (16) Висновком Протоколу випробувань є встановлена бактерицидна дія зразка Продукції, що призводить до зменшення концентрації не менш як на 99,9 % бактеріальних культур *P.aeruginosa* та *S. Aureus*, та проявляє достатній рівень ефективності щодо загальної мікрофлори рук та при обробці рук, по відношенню до мікроорганізмів *E.coli*.
- (17) Окрім вказаного Товариство зазначило, що бактерицидні та антисептичні властивості Продукції підтверджує наявність у складі Продукції основної діючої речовини, а саме – суміш спиртів у кількості не менш, ніж 70 %.
- (18) Разом із тим, спосіб розміщення інформації у маркуванні Продукції вказує на його невідповідність із доведеними споживчими властивостями Продукції з огляду на таке.
- (19) Бактерицидну дію зразка Продукції, що визначена у відсотках, підтверджено Протоколом випробувань лише щодо бактеріальних культур *P.aeruginosa* та *S. Aureus*.
- (20) Разом із тим, безпосереднє значення повідомлення «знищує до 99 % бактерій» у маркуванні Продукції, через спосіб викладення, вказує на здатність Продукції до знищення до 99 % невизначеної кількості та різновидів бактерій.
- (21) Отже, враховуючи призначення Продукції, інформація про головні споживчі властивості Продукції не передбачає однозначного змісту, відповідно, є неточною інформацією, що може вводити в оману.
- (22) Разом із тим, за наявною у Комітеті інформацією, авторитетні науково-медичні ресурси містять численні посилання на дослідження, які свідчать про існування бактерій та вірусів, які не піддаються інактивації спиртовмісними засобами.
- (23) На веб-сайті Національного центру біотехнологічної інформації (NCBI), що був створений як підрозділ Національної медичної бібліотеки в Національному інституті здоров'я США, розміщено результати наукового дослідження², висновки якого свідчать, зокрема, про те, що окремі види патогенних мікроорганізмів проявляють

² Increasing tolerance of hospital *Enterococcus faecium* to handwash alcohols [National Center for Biotechnology Information]: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30068573/>

стійкість до 70 % дезінфекції ізопропанолом, що відбувається, зокрема, за рахунок мутації мікроорганізмів та їх адаптації до спиртовмісних засобів.

- (24) До того ж, наукові публікації NCBI із досліджень спиртовмісних засобів свідчать про те, що окремі види штамів, наприклад, *Staphylococcus epidermidis*, демонструють життєздатність після застосування спирту різної концентрації³.
- (25) Відповідно, через необізнаність пересічного споживача щодо особливостей мікробіології, зокрема здатності мікроорганізмів до мутацій, що відображається на резистентності до спиртовмісних засобів тощо, повідомлення у маркуванні продукції про знищення невизначених бактерій та вірусів без належного підтвердження компетентними органами, лише на підставі наявності у складі спирту, має ознаки поширення неповної інформації.
- (26) Окрім зазначеного, маркування Продукції не містить інформації щодо переліку мікроорганізмів, кількість яких скорочується до 99 % через застосування Продукції, відповідно, має ознаки поширення неповної інформації.
- (27) Також, у маркуванні Продукції відсутня інформація про час, протягом якого під впливом діючої речовини знищуються бактерії, що, через спосіб викладення відомостей, для невизначеного кола осіб може означати миттєве знищення до 99% відсотків бактерій, відповідно, має ознаки поширення неповної інформації.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (28) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (29) При розгляді питання наявності ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у діях ТОВ СП «Вінсо Індастріс Україна» з поширення інформації у маркуванні Продукції та аналізу наявної у Комітеті інформації, встановлено таке.
- (30) ТОВ СП «Вінсо Індастріс Україна» у маркуванні Продукції поширюється інформація у вигляді повідомлення «знищує до 99% бактерій», яка, з огляду на пояснення, надані до Комітету Товариством, не має належного обґрунтування, оскільки, бактерицидну дію зразка Продукції, що визначена у відсотках, підтверджено Протоколом випробувань лише щодо двох бактеріальних культур *P.aeruginosa* та *S. Aureus*.
- (31) Разом із тим, безпосереднє значення повідомлення «знищує до 99% бактерій» у маркуванні Продукції, через спосіб викладення, не передбачає точного значення, а отже, не може забезпечувати однозначного сприйняття споживачем споживчих властивостей Продукції, оскільки вказує на здатність Продукції знищення до 99 % невизначеної кількості та різновидів бактерій, отже, містить ознаки поширення неточної інформації.

³ Ethanol and Isopropyl Alcohol Exposure Increases Biofilm Formation in *Staphylococcus aureus* and *Staphylococcus epidermidis* [National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine]: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4471055/#:~:text=Ethanol%20and%20isopropyl%20alcohol%20exposure%20increases%20biofilm%20formation%20of%20S,viable%20Staphylococci%20from%20formed%20biofilm>

- (32) Водночас інформація ВООЗ щодо рекомендованих рецептур антисептиків, свідчить про очевидні переваги швидкого та широкого спектру дії на мікроорганізми спиртовмісних засобів⁴, яким, з огляду на її склад, є Продукція.
- (33) Однак, підтвердження загальної кількості бактерій, виходячи з відкритих джерел наукової інформації, у Комітеті відсутнє, як і відсутня інформація, яка б свідчила про ефективність дії спиртовмісних засобів з інактивації бактерій та / або вірусів, яка була б визначена у відсотках.
- (34) Отже, дії ТОВ СП «Вінсо Індастріс Україна» з поширення у маркуванні Продукції повідомлення «знищує до 99% бактерій», з урахуванням способу розміщення такої інформації та пояснень Товариства, мають ознаки поширення неточної інформації.
- (35) Крім того, маркування Продукції не містить переліку мікроорганізмів, кількість яких скорочується до 99 % через застосування Продукції, а також, зазначення часу, достатнього для інактивації мікроорганізмів, що має ознаки поширення неповної інформації.
- (36) На тлі підвищеного попиту, зокрема, на антисептичну продукцію через пандемічну ситуацію, що склалася у країні та світі, інформація про здатність Продукції знищувати до 99 % бактерій та вірусів, через спосіб її викладення, може впливати на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати їй виробникові конкурентні переваги перед виробниками, маркування аналогічної продукції яких не містить неточних відомостей.
- (37) Інформація, розміщена у маркуванні продукції, відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» повинна містити дані про основні властивості продукції, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (38) При цьому здатність, та, зокрема, ступінь здатності продукції до знищення патогенних мікроорганізмів є основною її споживчою властивістю, призначенням, та причиною придбання споживачем.
- (39) Крім того, використання засобів, що мають антибактеріальні та віруліцидні властивості є однією з найнеобхідніших умов через пандемічну ситуацію, що склалася у країні та світі та стосується усіх без винятку свідомих споживачів.
- (40) Повідомлення у маркуванні Продукції про антибактеріальну та / або віруліцидну властивості засобу, у тому числі, у відсотках, без проведення клінічних / лабораторних досліджень та / або належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, є неточною інформацією.
- (41) Повідомлення про антибактеріальну та / або віруліцидну властивості засобу без зазначення у маркуванні, на які саме мікроорганізми діє продукція, а також, час, за який відбувається інактивація мікроорганізмів, є неповною інформацією.
- (42) Отже, дії Товариства за відсутності клінічно / лабораторно підтверджених властивостей щодо бактерицидної дії Продукції до 99 %, на які саме мікроорганізми діє Продукція, а також, часу інактивації мікроорганізмів, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.
- (43) Крім того, маркування Продукції містить позначення «антисептик», «для дезінфекції рук».
- (44) З огляду на вказане, відповідно до інформації, викладеної у листі Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (вх. № 127-29/04-8544 від 15.06.2020) процедура погодження введення у обіг продукції дезінфекційного призначення регламентовано Порядком державної

⁴ Рекомендованные ВОЗ рецептуры антисептиков для рук: Руководство по организации производства на местах [World Health Organization]: https://www.who.int/gpsc/5may/tools/guide_local_production_ru.pdf?ua=1

- реєстрації (перереєстрації) дезінфекційних засобів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 (далі – Порядок реєстрації).
- (45) Порядком реєстрації передбачено перелік документів, у тому числі, засвідчені в установленому законодавством порядку результати оцінки (звіти, протоколи) специфічної активності, безпечності, якості (ефективності) засобу та результати випробування на практиці, проведені згідно з вимогами належної лабораторної практики або виконані відповідно пункту 15 Порядку реєстрації.
- (46) Суб'єкти господарювання, поширюючи інформацію про властивості виробленої ними продукції, зокрема, щодо бактерицидних та віруліцидних властивостей, без належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, можуть отримувати конкурентні переваги перед виробниками, продукцію яких оформлено відповідно до процедури, визначеної Порядком реєстрації, була об'єктом відповідних досліджень, що належним чином підтверджують її споживчі якості.
- (47) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Товариству з обмеженою відповідальністю спільне Українсько-Польське підприємство «Вінсо Індастріз Україна» (м. Львів, ідентифікаційний код юридичної особи 41764021) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, внаслідок способу викладення неточних та неповних відомостей щодо здатності знищення бактерій та вірусів у маркуванні продукції антисептик для рук та шкіри у асортименті. Інформування споживачів щодо споживчих властивостей продукції власного виробництва здійснювати у спосіб, який не вводитиме в оману.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА